

Noa reagn schient de zun!

● Voorbereiding

Benodigdheden:

- Lesduur: ±30 minuten
- Beschikking tot het afspelen van audiofragmenten in Adobe Acrobat
- Per leerling het werkblad 'Noa reagn schient de zun.'
(Het werkblad kan zowel digitaal als analoog gebruikt worden).

● Toegepaste kerndoelen

De volgende kerndoelen zijn van toepassing deze les:

- **Kerndoel 1:** De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal.
- **Kerndoel 2:** De leerlingen leren mondeling hun bedoeling over te brengen.
- **Kerndoel 3:** De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.
- **Kerndoel 5:** De leerlingen leren teksten te schrijven met verschillende doelen.
- **Kerndoel 9:** De leerlingen hebben plezier in het lezen en schrijven van teksten.
- **Kerndoel 12:** De leerlingen breiden hun woordenschat uit.
- **Kerndoel 40:** De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren te onderscheiden en benoemen.
- **Kerndoel 43:** De leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.
- **Kerndoel 47:** De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland.

Begin les

● Voorkennis ophalen

De les begint met twee korte vragen die klassikaal gesteld worden:

- Wie kan het Twents een beetje verstaan?
- Wie spreekt er zelf weleens Twents?

Introductie van het onderwerp

Onderstaande tekst vat samen waar deze les over gaat:

In deze les gaan we bezig met de Twentse taal. Er komen verschillende onderwerpen voorbij die met de natuur te maken hebben. We beginnen met opdracht 1 op jullie werkblad.

Opdracht 1: Twents weerbericht?

De leerlingen gaan een mening vormen over de volgende stelling:
'Het weerbericht moet ook in het Twents vertelt worden.'

Laat de leerlingen eerst zelfstandig opdracht 1 op het werkblad invullen. Daarna bespreken ze het kort in tweetallen. Vervolgens worden enkele leerlingen gevraagd om hun antwoorden klassikaal te delen.

Opdracht 2: het Twents weerstation

Op het werkblad van de leerlingen wordt onder opdracht 2 het Twents weerstation weergegeven. Het 'touw' in het midden van het weerstation is een indicator voor het huidige weer.

Voorbeeld: is het touw droog? Dan schijnt ze zon.

De leerlingen gaan raden welke Twentse vertalingen van weersoorten en omschrijvingen van het touw bij elkaar horen.

Tip voor de leerlingen: één combinatie heeft niet met het weer te maken. (Hierbij gaat het om de volgende antwoordcombinatie: 'Touw vot - Stöln').

Antwoorden:

- Touw dreug - zun
- Touw nat - reagn
- Touw slingert - wéénd
- Touw wit - snee
- Touw stief - vost
- Touw vot - stöln

Opdracht 3: weerbericht schrijven

Leerlingen gaan een eigen weerbericht schrijven. Hierbij maken ze gebruik van de Twentse woorden uit opdracht 2. De volgende uitleg volgt:

Je gaat nu zelf een weerbericht schrijven. Als je voor één dag zelf het weer mocht bepalen, hoe zou die dag er dan uitzien? Omschrijf dit in de vorm van een weerbericht. Probeer gebruik te maken van de woorden uit het Twents weerstation.

Wanneer de leerlingen hun weerbericht klaar hebben lezen ze het voor aan een klasgenoot.

Tip: Tijdens het uitvoeren van opdracht 3 kan [deze link](#) gebruikt worden voor een uitvergrote versie van de Twentse weersoorten.

Opdracht 4: kun ie mie verstaan?

Aan de hand van een aantal audiofragmenten moeten de leerlingen Twentse woorden aan de juiste Nederlandse vertaling koppelen. De woorden hebben betrekking op dieren.

De audiofragmenten zijn via Adobe Acrobat af te spelen:

Woord 1
'Koo'

Woord 2
'Peerd'

Woord 3
'Dakhaazn'

Woord 4
'Kateker'

Woord 5
'Knien'

Juiste antwoorden:

1. Koo = koe
2. Peerd = paard
3. Dakhaazn = kat
4. Kateker = eekhoorn
5. knien = konijn

Opdracht 5: typisch Twents

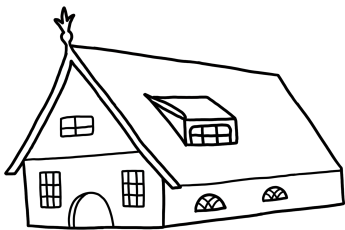
Tijdens deze opdracht raden de leerlingen welke bouwstijl typisch Twents is. Er volgt eerst een klassikale vraag:

- Wie van jullie fietst of wandelt weleens door het platteland?

Er volgt een uitleg over de opdracht:

Het is jullie misschien wel opgevallen dat sommige huizen en boerderijen een beetje op elkaar lijken. Dat noemen ze een Twentse bouwstijl. Op jullie werkblad zie je 3 plaatjes met verschillende bouwstijlen uit Nederland. Welke is volgens jullie Twents? Kruis aan.

Juiste antwoord:

Aanvullende opdracht:

Tijdens de aanvullende opdracht raden de leerlingen welke kenmerken typerend zijn voor de Twentse bouwstijl. Hierbij hoort de volgende instructie:

Kijk goed naar de tekening van het Twentse huis. Welke delen van het huis horen volgens jullie bij de Twentse stijl? Kleur op je werkblad de onderdelen in die het huis uniek maken.

Juiste antwoorden:

Voor weergave op een groter scherm is [deze uitvergroete](#) versie van het huis beschikbaar.

Opdracht 6: ansichtkaart

Als afsluiting van de les vullen de leerlingen de ansichtkaart op het werkblad in. Daarbij staan de volgende twee vragen centraal:

- Wat vond je van deze les?
- Wat heb je het meest onthouden van deze les?

Enkele antwoorden kunnen klassikaal gedeeld worden.